

STILLE PROTEST: Ja til livet-demonstranter holder en stille protest utenfor et hotell på Malta i 2007 hvor den nederlandske legen, Rebecca Gomperts snakket om behovet for legalisert abort. **FOTO: DARRIN ZAMMIT LUPI/ NTB Scanpix**

Abortbølger i internasjonalt farvann

tirsdag 30, september 2014, kl. 13:38

Oppdatert: tirsdag 30, september 2014, kl. 13:38

 Birgit Opheim

Gjennom internett får kvinner veiledning til å ta abortpiller i land der abort er forbudt.

Tilgang til abort er blitt et livsprosjekt for Rebecca Gomperts (48). I helgen ble dokumentaren «Vessel» av Diana Whitten vist på Bergen Internasjonale filmfestival (BIFF). Dokumentaren omhandler legen Rebecca Gomperts som startet «Women on Waves» i 1999. Prosjektet hennes gikk ut på å reise sammen med helsepersonell i internasjonalt farvann.

Der ble abort utført på kvinner som ikke fikk tilgang til det på grunn av strenge abortlover i eget land. I Nederland, der Rebecca Gomperts kommer fra, har abort lenge vært legalt. Smutthullet ble derfor å hyre en nederlandskregistrert båt til virksomheten. På båten gjelder nemlig lovene i landet som båten kommer fra.

Rett til å bestemme selv

Engasjementet begynte på 1990-tallet:

– Da jeg jobbet for Greenpeace i Sør-Amerika ble jeg konfrontert med mye lidelse fra kvinner som ikke hadde tilgang til lovlig abort. Jeg innså at jeg måtte gjøre noe. Jeg ville hjelpe kvinner til å ta kontroll over egen kropp, sa Gomperts til Bergens Tidende.

Hun har vært i Irland, Polen, Portugal, Spania og Marokko med båten.

Klipp fra dokumentaren som ligger på internett viser at jomfruturen til Irland i 2001 ikke gikk helt som planlagt.

– Har du lisens til å utføre abort, ble Gomperts spurt av fremmøtte journalister.

Den nederlandske legen hadde planlagt å gjennomføre tidlige aborter ved hjelp av abortpiller. Det falt utenfor straffeloven i Nederland, men ikke i Irland. I filmen bekrefter hun at hun er i en gråsone legalt, og velger i første omgang å reise fra Irland med tårer og uforrettet sak.

– Har du selv tatt abort, blir hun spurt av en annen av de fremmøtte på kaien.

– Det er ikke et passende spørsmål, repliserer Gomperts. – Ville du spurt noen som arbeider for Amnesty International om de er blitt torturert? Det angår ikke saken. Kvinner har en menneskerett til å bestemme hva som skal skje med kroppene deres.

Krigsskip

Almennlegen og aktivisten var ifølge New York Times med på sin første abort for 20 år siden i Guinea i Afrika, like før hun hadde avsluttet legestudiet. I Mexico traff hun en jente som oppdro yngre søsken fordi moren hadde mistet livet etter en illegal abort. Ideen om et skip begynte å ta form.

I 2004 stod en aksjon i Portugal for tur. Til BBC forteller Gomperts om den portugisiske forsvarsminister som sendte to krigsskip til å møte «Vessel». Det førte til at ingen kvinner kom seg om bord. Legen måtte derfor bytte strategi. På portugisisk tv viste hun frem abortpiller og forklarte i detalj hvordan en abort kunne gjennomføres hjemme. En portugisisk abortmotstander som også var til stede, utfordret, ifølge New York Times, lovligheten i hennes handlinger.

– Unnskyld meg, sa Gomperts. – Jeg synes virkelig ikke at du skulle snakke om ting du ikke vet noe om. Jeg vet hva jeg kan gjøre innenfor loven.

– Når det gjelder svangerskap, så er du en mann, og kan gå din vei når venninnen din er gravid. Jeg er gravid nå, og har hatt en abort da jeg var gravid, for lenge siden. Jeg er veldig glad for at jeg har muligheten til å velge å fortsette svangerskapet mitt når jeg vil, og at jeg hadde mulighet til å avslutte det, da jeg trengte det. Du har aldri født, så du vet ikke hva det innebærer å gjøre det, sa to-barnsmoren. Sammen med en sønn og en datter bor hun i et slags kollektiv blant annet med sin søster, Miriam, som også er lege, og hennes kone, Renata.

Til Bergens Tidende sier Rebecca Gomperts at det bare er snakk om et symbolsk antall kvinner som «ble behandlet» på båten.

– Siden det er ulovlig å utføre abort i de landene som vi har tilnærmet oss, har det vært veldig mange hindringer. Det viktigste med båten har vært å gjøre folk bevisste på situasjonen for kvinnene.

LES OGSÅ: De fleste sliter psykisk etter abort

E-poster

To år etter tv-opptreden i Portugal legaliserte landet abort. I mellomtiden begynte e-postene å strømme inn til Gomperts og hennes kolleger i Women on the waves. Det tok ikke lang tid før den nederlandske legen forstod at internett kunne bli et mer effektivt virkemiddel. Dermed så Women on Web dagens lys for åtte år siden. Uten kontakt med lege kan kvinner som er mindre enn ni uker på vei, og som bor i land der abort er forbudt, få konsultasjon på nettet. De får også og en pakke med abortpiller som skal tas i en serie doser i løpet av 24 timer. Instruksjonene beskriver blødninger, kramper og ubehag. Pillene skal være mellom 95 og 98 prosent sikre. Per i dag gir Women on Web råd til 2.000 kvinner per måned.

Organisasjonen forklarer også hvordan kvinner kan unngå kriminelle anklager. De blir blant annet bedt om å ta pillene i kinnene eller under tungen hvor medisinen ikke blir oppdaget av kroppen, beskriver New York Times. En indisk forretningsmann, Mohan Kale, eksporterer pillene. De fleste kvinnene blir bedt om å donere 90 Euro, men kan de ikke betale, får de abortpillene gratis.

Da New York Times spurte Gomperts hvorfor hun valgte nettopp abort som sitt prosjekt, sa hun at det handlet om å redusere lidelse, men også at hun var «interessert i å finne smutthull i loven». Hun likte å snu system på hodet.

- Har du noen gang vurdert å gi opp kampen i møte med abortmotstanderne, spurte BT abortaktivisten.
- Tallet på sinte motstandere er så lavt sammenlignet med de mange som støtter oss. Abortmotstanderne har ingen forståelse for kvinnene sin situasjon. Slik vi ser det har kvinner rett til abort, og når folk ikke har mulighet til å utføre det på grunn av lovverket i hjemlandet, så ønsker vi å hjelpe dem. Vi tvinger ikke noen til å ta abort.

Redaksjonen

Tlf: 47 77 37 78
 Faks: 55 55 97 20
 redaksjonen@dag
 en.no
 Kontaktinformasjon
 redaksjonen

Annonser

Tlf: 47 77 37 75
 Faks: 55 55 97 40
 annonse@dagen.n
 o

Abonnement

Tlf: 47 77 37 76
 Faks: 55 55 97 40
 abonnement@dag
 en.no
 Bli abonnent

Kundeservice

Tlf: 55 55 97 00
 abonnement@dagen.
 no

Ansvarlig redaktør:
 Vebjørn Selbekk
 Konsernsjef:
 Geir Morten Nilsen

Postadresse:
 Postboks 2394
 Solheimsviken,
 5824 Bergen

Besøksadresse
 Bergen:
 Fjøsangerveien 45,
 5054 Bergen

Besøksadresse
 Oslo:
 Rosenkrantzgate
 21
 0160 Oslo

Dagbladet Dagen AS
 Grunnlagt 1919
 Org.nr. 837 983 452
 MVA

Alt innhold er opphavsrettslig beskyttet. Kopiering av materiale fra Dagen for bruk annet sted er ikke tillatt uten avtale. Dagen arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Dagen har ikke ansvar for innhold på eksterne nettsider som det lenkes til.

Redaksjonelle henvendelser og tips sendes til redaksjonen@dagen.no. Debattinnlegg sendes til debatt@dagen.no. Stoff til personaliseksjonen sendes til mennesker@dagen.no. Les våre generelle vilkår for tilsendt materiale.